

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 9. november 2022
(OR. en)

14442/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0369(APP)

FIN 1186
CADREFIN 193
RESPR 38
POLGEN 145

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	9. november 2022
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 595 final
Teema:	Ettepanek: nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 595 final.

Lisatud: COM(2022) 595 final

Brüssel, 9.11.2022
COM(2022) 595 final

2022/0369 (APP)

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega muudetakse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom)
2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–
2027**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Koos käesoleva ettepanekuga muuta määrust (EL, Euratom) 2020/2093¹ esitatakse ka ettepanek võtta vastu määrus, millega luuakse Ukraina toetamise rahastamisvahend,² ja ettepanek muuta määrust (EL, Euratom) 2018/1046³ seoses hajutatud rahastamise strateegia kui üldise laenuvõtmise meetodi kehtestamisega.

Pärast Venemaa provotseerimata ja põhjendamatu sissetungi Ukrainasse on liit andnud Ukrainale vastupanuvõime tugevdamiseks märkimisväärset toetust – humanitaar- ja sõjalist abi ning muud toetust. Ukraina vajab ka edaspidi abi selleks, et tagada riigi toimimine.

Liidu senine makromajanduslik finantsabi Ukrainale on olnud helde ja mõjus, kuid seda on antud ühekordsete otsustega, mõneks kuuks korraga. Abi on nõudnud märkimisväärseid eraldisi liidu eelarvest ja riikidepoolseid tagatise igas rahastamisvoorus. Ukrainale makromajandusliku finantsabi laenude andmisel on kogetud, et mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) ülemmäärad piiravad uute laenuprogrammide rahastamist. Eelarvevahenditele lisaks liikmesriikide tagatiste kasutamisel oli mitmeid praktilisi ja rahalisi puudusi. Ukrainale makromajandusliku finantsabi laenude andmise senine killustatus ei saa praeguses olukorras enam jätkuda. Selleks et Ukrainat saaks ka edaspidi rahaliselt toetada, vajab liidu eelarve struktuurset lahendust.

Määruse (EL, Euratom) 2020/2093 muutmisega laiendatakse praegu liikmesriikidele antavate laenude suhtes kehtivat eelarvetagatist ka sellisele Ukrainale 2023. ja 2024. aastal laenudena kättesaadavaks tehtavale finantsabile, mille vabastamise otsus tehakse kõnealustel aastatel. Seega kui abisaajariik (liikmesriik ning 2023. ja 2024. aasta rahalise abi puhul ka Ukraina) ei suuda õigel ajal tagasimakset teha ja liidul tuleb maksekohustus täita liidu eelarvest, kasutatakse mitmeaastase finantsraamistiku ülemmääradest suuremaid summasid kuni omavahendite ülemmääraneni (s.t varu).

Seetõttu tehakse määruses (EL, Euratom) 2018/1046 muudatus, mille kohaselt hakatakse laenu võtma hajutatud rahastamise strateegia alusel. Hajutatud rahastamise strateegia võimaldab ajutist rahapuudust, kui see tekib, lahendada sellekohase likviidsusreservi abil. Need kaks muudatust – hajutatud rahastamise strateegia kehtestamine ning Ukrainale 2023. ja 2024. aastal laenudena kättesaadavaks tehtavale finantsabile eelarvetagatise andmine samal viisil kui seda antakse liikmesriikidele antavatele laenudele mitmeaastase finantsraamistiku kohaselt. Need muudatused võimaldavad omakorda määrusega, millega luuakse rahastamisvahend Ukraina toetamiseks, kehtestada struktureeritud lahenduse Ukrainale antava ELi toetuse rahastamise jaoks.

¹ Nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 11).

² Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse rahastamisvahend Ukraina toetamiseks (makromajanduslik finantsabi +) (COM(2022) 597).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

Võimalus pakkuda eelarvetagatist varu arvel tuleks ette näha ainult Ukrainale antava uue, 2023. ja 2024. aastal kättesaadava ning finantsmääruse artikli 220 lõike 1 kohaselt heakskiidetud finantsabi puhul.

Selleks et Ukrainat saaks hakata toetama kiiresti ja tõhusalt, esitatakse käesolev määruse (EL, Euratom) 2020/2093 sihipärase muutmise ettepanek lahus ettepanekust COM(2021) 569, mis esitati 22. detsembril 2021.

2. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

• Õiguslik alus

Mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmise õiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikkel 312.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Algatus kuulub valdkonda, milles ELil on ainupädevus (ELi toimimise lepingu artikkel 312). Seetõttu subsidiaarsuse põhimõtet ei kohaldata.

• Proportsionaalsus

Muudatused on proportsionaalsed pakilise vajadusega luua Ukraina toetamise rahastamisvahend, mida saab rakendada alles siis, kui praegu liikmesriikidele antavate laenude suhtes kehtivat, mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärasid ületavat eelarvetagatist laiendatakse ka Ukrainale 2023. ja 2024. aastal kättesaadavaks tehtavale finantsabile.

• Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

Määruse (EL, Euratom) 2020/2093 artikli 2 lõike 3 kohaselt juhul, kui liit ei saa toetust saavalt liikmesriigilt õigel ajal nõuetekohast makset, võivad laenutehingutest tulenevate liidu tagasimaksekohustuste täitmiseks kasutatavad (s.t liikmesriikidele antud finantsabi tagatisest kasutuselevõetavad) summad ületada finantsraamistikus kindlaksmääratud ülemmäärasid. See säte oli ka nõukogu määruses 1311/2013,⁴ millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 (artikli 3 lõige 2).

Kasutuselevõetav summa ei tohi ületada omavahendite ülemmäära. Seega on säte, millega eelarve varust tagatise pakkumist laiendatakse Ukrainale antavale finantsabile, kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 312 lõigetega 1 ja 3, mille kohaselt mitmeaastane finantsraamistik „tagab liidu kulude korrapärase kujunemise selle omavahendite piires“ ja sellega „kehtestatakse kõik muud sätted, mida on vaja iga-aastase eelarvemenetluse sujuvaks toimimiseks“.

3. MÕJU EELARVELE

Ettepaneku kohaselt laiendatakse praegu liikmesriikidele antavate laenude suhtes kehtivat, mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärasid ületavat eelarvetagatist ka Ukrainale 2023. ja 2024. aastal kättesaadavaks tehtavale finantsabile. See võimaldab eelarvevahendeid mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärade raames tõhusamalt kasutada. Võimalus kasutada tagatist ka nii, et ületatakse mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärasid,

⁴ Nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 884–891).

võimaldaks tagatise anda kogu Ukrainale 2023. ja 2024. aastal kättesaadavaks tehtavale finantsabile. See aga vastaks usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetele. Ettepanek ei mõjuta 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kulusid.

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 312,
võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 106a,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut⁵,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Liit on toetanud Ukrainat pärast Venemaa provotseerimata ja põhjendamatu agressiooni mitme finantsmeetmega. Toetus, mida on seni antud üksikotsustega ja piiratud ajaks, nõuab märkimisväärseid eraldisi liidu eelarvest ja ka riikide tagatisi.
- (2) Ukraina vajab ka edaspidi abi selleks, et tagada riigi toimimine. Liit peaks koos oma rahvusvaheliste partneritega aitama kaasa nende kiireloomuliste vajaduste rahuldamisele. Sel otstarbel on liit Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [XXX]⁶ loonud uue rahastamisvahendi. Suure osa sellest rahastamisvahendist antavast finantsabist moodustavad laenud.
- (3) Kuna väline ebastabiilsus on suurenenud, tuleks Ukraina rahalise toetamise jätkamiseks ette näha struktureeritud rahastamislahendus aastateks 2023 ja 2024.
- (4) Seepärast on asjakohane näha liidule ette jätkusuutlik ja usaldusväärne viis vajalike eelarvevahendite eraldamiseks. Selleks tuleks olemasolevat liidu eelarvetagatiste mehhanismi laiendada selliselt, et see kataks ka Ukrainale 2023. ja 2024. aastal kättesaadavaks tehtavat finantsabi. Vaja on mehhanismi, mis võimaldaks kasutusele võtta kuni 100 % finantskohustuste summadest, mida on laenutehingutest tulenevate liidu tagasimaksekohustuste täitmiseks vaja, kui abi saanud riigi tagasimakse ei laeku liidule õigel ajal.
- (5) Liidu eelarve assigneeringuid peaks vajaduse korral olema võimalik kasutusele võtta suuremas summas, kui on mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärad, nii liikmesriikidele antava finantsabi kui ka Ukrainale 2023. ja 2024. aastal kättesaadavaks tehtava finantsabi jaoks. See võimalus ei tohiks aga mõjutada

⁵ ELT C [...], [...], lk [...].

⁶ ELT [...], [...], lk [...].

kohustust pidada kinni nõukogu otsuse (EL, Euratom) 2020/2053⁷ artikli 3 lõikes 1 sätestatud omavahendite ülemmäärast.

- (6) Määrust tuleks kohaldada Ukrainale ainult 2023. ja 2024. aastaks eraldatud finantsabi programmide suhtes.
- (7) Võttes arvesse kiireloomulisust, mis tuleneb Venemaa provotseerimata ja põhjendamatust agressioonidõjast põhjustatud erandlikest asjaoludest, peetakse asjakohaseks teha erand ELi lepingule, ELi toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokoll nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artiklis 4 sätestatud kaheksa nädala pikkusest tähtajast.
- (8) Pidades silmas Ukraina praegust olukorda, peaks käesolev määrus jõustuma kiireloomulisena järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
- (9) Seetõttu tuleks määrust (EL, Euratom) 2020/2093 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) 2020/2093 artikli 2 lõikesse 3 lisatakse järgmine lõik:

„Juhul kui on vaja kasutada tagatise Ukrainale 2023. ja 2024. aastal kättesaadavaks tehtava finantsabi puhul, mis on heaks kiidetud vastavalt finantsmääruse artikli 220 lõikele 1, võib kasutatav summa ületada finantsraamistikus kindlaksmääratud ülemmäärasid.“

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

⁷ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (ELT L 424, 15.12.2020, lk 1).